

Kulturvern eller barnevern?

Ragnar Kværness

psykologspesialist med privat praksis i Oslo

Forskning på sakkyndighet må baseres på fag. Ikke ideologi.

HISTORISK FORSKNING: Psykologspesialist Judith van der Weele sa i juli at hun er bekymret over psykologers kompetanse om minoritetsfamilier. Hun kan bli første psykolog som forsker på barnesakkyndige i Norge.

DEBATT: BARNESAKKYNDIGHET

Judith van der Weele forteller i Psykologtidsskriftets juliutgave at hun vil bruke forskningsmidler til å finne ut om barnesakkyndige mestrer noe hun kaller «krysskulturelt perspektiv». Hun forsøker å illustrere begrepet med et sitat fra en sakkyndigrapport der den sakkyndige problematiserer at mor og barn har lite øyekontakt. Ifølge van der Weele avslører vedkommende dermed «lite kritisk refleksjon rundt vestlig psykologisk teori». Det finnes nemlig «steder i verden hvor samspill med småbarn er preget av fysisk kontakt, ikke øyekontakt», ifølge van der Weele.

Utelukker Judith van der Weele at kulturell praksis også kan være skadelig for barn?

Hva mener hun egentlig? Sikter hun til folkegrupper og kulturer der barn skal vise underdanighet og fryktbasert «respekt» ved å vike blikket? Der barn som ser de voksne inn i øynene, anses å utfordre de voksnes patriarkalske autoritet? Mener van der Weele at barn med en slik kulturell bakgrunn har en annen biologi og psykologi enn «vi» har? Eller mener hun at blikkontakt mellom barn og omsorgsgiver generelt sett er uvesentlig i utviklingen av sentrale ferdigheter som tilknytning og sosialt samspill? Utelukker van der Weele at kulturell praksis også kan være skadelig for barn?

I Norge var det frem til 1972 eksplisitt tillatt, og for mange sett på som en plikt, å slå barn. Mener van der Weele at denne i høyeste grad kulturbaserte praksisen ikke var (og er) skadelig?

Når man skal vurdere betydningen av lite øyekontakt mellom foreldre og barn, er det selvfølgelig relevant om foreldrene kommer fra en kultur der øyekontakt er tabuisert. Men å mene, som det ser ut til at van der Weele gjør, at lite øyekontakt ikke er noe problem, er underlig fra en psykolog.

Van der Weele forteller om en ambisjon for forskningen sin: hun vil bekjempe det hun kaller «faglig etnosentrisitet». Det er på tide med forskning på sakkyndighet. Men skal den være nyttig, må den baseres på fag, ikke ideology.

rkvaerness@yahoo.com